

MASALIŅAS

Slimību profilakses un
kontrols centrs

Masaliņas ir akūta, vīrusa izraisīta infekcijas slimība, kas visbiežāk norit viegli, ar ķermeņa temperatūras paaugstināšanos un izsitumiem. Ja ar masaliņām saslimst grūtniece, tas var radīt nopietnus augļa attīstības traucējumus.

Kā var inficēties ar masaliņām?

Vienīgais **infekcijas avots** ir slimis cilvēks. Inficēšanās notiek, masaliņu vīrusam izplatoties gaisa – pilienu ceļā, **inficētai personai runājot, klepojot vai šķaudot, kā arī tieša kontakta ceļā**. Slims cilvēks ir **maksimāli infekciozs** laikā, kad **novērojami izsitumi**, tomēr slimnieks masaliņu vīrusu var izplatīt **7 dienas pirms izsitumu parādīšanās**. Masaliņu vīrusu var izplatīt arī tās inficētās personas, kurām simptomus nenovēro.

Kādas ir masaliņu pazīmes?

No brīža, kad masaliņu vīruss iekļūst organismā, līdz saslimšanai paiet aptuveni no **14 līdz 21 dienai** (parasti 14–17 dienas).

Maziem bērniem masaliņas visbiežāk norit ar šādiem **simptomiem**, kas ilgst **2–3 dienas**:

- sarkani izsitumi, kas parasti sākas uz sejas un pāriet uz visu ķermeni;
- paaugstināta ķermeņa **temperatūra no 38° līdz 39° C**.

Pirms izsitumu parādīšanās vecākiem bērniem un pieaugušajiem novēro arī:

- **limfmezglu pietūkumu** pieauss rajonā;
- **saaukstēšanās simptomus**;
- **sāpes locītavās** (īpaši jaunām sievietēm).

Apmēram pusei inficēto simptomus nenovēro.

Kā ārstē masaliņas?

Kā vairākām infekcijas slimībām, masaliņām **nav specifiskas ārstēšanas**. Zāles pēc ārsta norādījumiem jālieto atsevišķu slimības simptomu mazināšanai (piemēram, pretšāpju un pretdrudža līdzekļi).

Kādas var būt masaliņu komplikācijas?

Slimības gaita visbiežāk ir viegla, **komplikācijas ir retas** un parasti tās **novēro pieaugušajiem**. Retos gadījumos masaliņas var izraisīt nopietnus veselības sarežģījumus, kā encefalīts (galvas smadzeņu iekaisums) un asiņošana ādas, gļotādas, deguna un smadzeņu audos.

Masaliņu vīruss ir ļoti bīstams vēl nedzimušiem bērniem. Inficēšanās grūtniecības laikā var izraisīt augļa bojāeju, spontānu abortu vai smagas bērna attīstības anomālijas un iedzimtas patoloģijas: kurlumu, aklumu, garīgu atpalicību un sirds bojājumus. **Ja māte pārslimo masaliņas pirmajos 3 grūtniecības mēnešos, tad 85 no 100 jaundzimušo ir iedzimtas patoloģijas.**

Ja esi saslimis ar masaliņām, atceries:

Aptuveni vienu **nedēļu pirms un vienu nedēļu pēc izsitumu parādīšanās var inficēt citus**, tāpēc **jāierobežo kontakti ar citiem cilvēkiem**, īpaši grūtniecēm, un jāpaliek mājās.

Slimības sākumā vēlams ievērot gultas režīmu un uzņemt pietiekami daudz šķidruma.

Kā nenaslimt?

Visefektīvākais veids, kā pasargāt sevi un citus no saslimšanas ar masaliņām, **ir vakcinācija**.

Vakcinācija ir īpaši būtiska, jo personas, kuras masaliņas pārslimo bezsimptomu formā, **var inficēt citus, t.sk. grūtnieces**. Turklāt vakcinācija pasargā bērnu no skolas vai pirmskolas izglītības iestādes kavējumiem, bet bērna vecākus no darba kavēšanas, kamēr tie aprūpē savu slimo bērnu.

Vakcināciju pret masaliņām, atbilstoši Vakcinācijas kalendāram, **veic bērniem 12–15 mēnešu vecumā un atkārtoti (revakcinācija) 7 gadu vecumā**. Ja bērns kāda iemesla dēļ nav bijis vakcinēts pret masaliņām Vakcinācijas kalendārā norādītajā vecumā, viņam **ir tiesības to saņemt jebkurā laikā līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai. Vakcināciju veic ar kombinēto vakcīnu pret masalām, masaliņām un epidēmisko parotītu.**

Vakcinācija ir īpaši **ieteicama reproduktīvā vecuma sievietēm**, kuras **plāno grūtniecību** un nav vakcinētas pret masaliņām.

Reakcijas pēc vakcinācijas

Vakcīna pret masaliņām ir droša un efektīva. Pēc vakcinācijas var novērot tādas reakcijas kā drudzis (temperatūra līdz 39° C), sāpes, apsārtums un pietūkums injekcijas vietā. Dažreiz var parādīties arī viegli, masalām un **masaliņām līdzīgi izsitumi, kuri izzūd 1 līdz 3 dienu laikā.**

Plašāku informāciju par infekcijas slimībām, vakcināciju un profilaksi meklē www.spkc.gov.lv, kā arī pie sava ģimenes ārsta.

Ja ārsta padoms nepieciešams ārpus Tava ģimenes ārsta darba laika, zvani uz Ģimenes ārstu konsultatīvo tālruni –

66 01 60 01

Tālruņa darba laiks: darba dienās no plkst. 17.00 līdz 8.00, bet brīvdienās un svētku dienās – visu diennakti.